

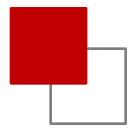
6. Međunarodni stručno-znanstveni skup
Zaštita na radu i zaštita zdravlja

Stres i zdravlje zaposlenika penalnih institucija

Helena Koren, mag.psih

Penalne institucije

Penalne institucije: kaznionice, zatvori, odgojni domovi

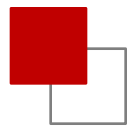
- nadzor, osiguranje, transport, resocijalizacija zatvorenika
 - održavanje sigurnosti i socijalne klime

Specifična radna okolina i jedinstveni stresori

- opasni i teški uvjeti u radnoj okolini
- kriminalizirana, nesuradljiva i potencijalno nasilna populacija
- mogućnost izvanrednih događaja

Među najstresnijim područjima rada!

Psihosocijalni rizici u penalnom okruženju

Priroda i sadržaj posla

- fizička opasnost i briga za vlastitu sigurnost
- problematično ponašanje zatvorenika
- visok stupanj odgovornosti
- radno opterećenje

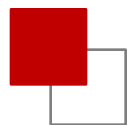
Karakteristike radne organizacije

- smjenski rad
- teški uvjeti rada
- neadekvatna plaća
- problematični odnosi s nadređenima

Okolinski faktori

- negativna slika javnosti
- neravnoteža obiteljskih i poslovnih obaveza

Stres na radu u penalnom okruženju

Izloženost psihosocijalnim rizicima na radnom mjestu

Doživljaj stresa

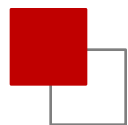
(stresne reakcije)

nemir, tjeskoba, promjene raspoloženja, razdražljivost,
psihosomatske smetnje,
konzumacija alkoholnih pića i cigareta

Dok u općoj radnoj populaciji 19-30% radnika izvještava o izloženosti stresu na radu,
procjene penalnih zaposlenika su značajno više!

→ oko 40% penalnih zaposlenika izvještava o visokim ili vrlo visokim razinama stresa!

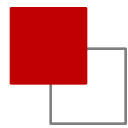
Zdravlje penalnih zaposlenika

Dugotrajno povišene razine stresa

**Povećan rizik od razvoja fizičkih i psihičkih
poteškoća i bolesti!**

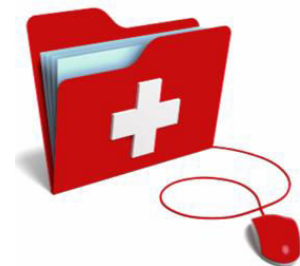
Fizičko zdravlje penalnih zaposlenika

- **psihosomatske i kardiovaskularne bolesti**

- hipertenzija (17%)
- kronična bol u leđima (15%)
- učestale glavobolje (44%)
- migrene (12%)
- kratkoća daha, bolovi u prsima

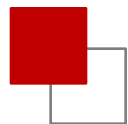
- poteškoće s uspavlivanjem ili spavanjem (35% povremeno , 20% svakodnevno)
- nedostatak energije i kronični umor (50%)

- probavne smetnje, narušeni obrasci hranjenja
- promjene u apetitu (30%)

Rogers, J.B.: FOCUS I Survey and Final Report: A Summary of the Findings: Families Officers and Corrections Understanding Stress, 2001.

Schaufeli W.B. & Peeters M.C.: Job Stress and Burnout Among Correctional Officers: A Literature Review. *International Journal of Stress Management*, 2000, 7(1), 19-48

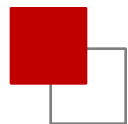
Psihičko zdravlje penalnih zaposlenika

**Niže razine psihičkog zdravlja
u odnosu na opću populaciju!**

- 31% zatvorskih čuvara izvještava o **psihološkom distresu (dvostruko veći postotak nego u općoj populaciji)**
- **depresivne i anksiozne smetnje**
- 4,6% dijagnoza depresije (kod 95% dijagnosticirana nakon zapošljavanja u penalnom sustavu!)
- 27% posttraumatski stresni poremećaj
- česte promjenama raspoloženja
- emocionalna otupjelost
- nemogućnost pronalaženja zadovoljstva
- osjećaji tuge, beznađa i bezvrijednosti
- suicidalne misli

Rogers, J.B.: FOCUS I Survey and Final Report: A
Summary of the Findings: Families Officers and Corrections Understanding Stress, 2001.

Zdravlje penalnih zaposlenika

Rizik od suicida

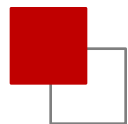
- 39% veći nego kod prosječne populacije!
- dostupnost oružja

Kraći životni vijek

- u prosjeku 16 godina kraći od opće populacije

Brower, J.: Correctional officer wellness and safety literature review, Washington, D.C.: Office of Justice Programs Diagnostic Center, 2013.

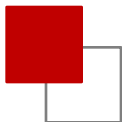
Ponašanja povezana sa zdravljem

Stres je povezan s nezdravim ponašanjima i navikama!

Nezdrave navike:

- loša prehrana, prejedanje, traženje utjehe u hrani
 - niska razina fizičke aktivnosti, sjedilački način života
 - loše navike spavanja
-
- povišene stope povećane tjelesne težine i stope pretilosti nego u općoj populaciji
 - povišene stope razvoja kroničnih bolesti u usporedbi s ostalim zanimanjima
-
- povećana konzumacija alkohola, cigareta, opojnih sredstava i lijekova kao mehanizama suočavanja sa stresom

Postoji potreba prevencije psihosocijalnih rizika i unaprjeđenja brige za zdravlje zaposlenika u visoko stresnom radnom okruženju, što će doprinijeti učinkovitosti i sigurnosti penalne institucije, kao i zajednice u širem smislu.

Hvala na pažnji!

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu
Radoslava Cimermana 64a, Zagreb
www.hzzzsr.hr
e-mail: hzzzsr@hzzzsr.hr